

ACTA DÍA 5 DE NOVIEMBRE 2021

El dia 5 de novembre a l'aula 2.01 de la Facultat de Magisteri, a les sis de la vesprada, ens reunim les persones del Grup Gea-Clio: Sara Fita, María M. Camarena, Carlos Fuster, Carlos Fuertes, Álvaro Morote, Juan C. Colomer, Andreu Romero, Sergio Martínez, Josep Coret, José R. Durà, Paula Jardón, Jorge Sáiz, Vicent Bellver, Mateo Martínez, María Blay, Juanvi Morales, Arnaldo Mira, Xosé M Souto

Està present també la professora de l'institut Serpis, Pilar García, de Llengua. Agraïm la seua col·laboració en relació amb aquesta temàtica dels àmbits.

Excusen la seua assistència: Vicent Peris de Sales, Isabel Henarejos, Santos Ramírez, Benito Campo i Diego García Monteagudo.

ORDE DIA

1. Informació sobre les jornades "Repensar la Geografia i Història" previstes per a finals de gener de 2022.

2. Exposició sobre els àmbits al primer cicle d'ESO.

Es tractaria de que els membres del grup que estan (o han estat) involucrats en la docència i desenvolupament dels àmbits ens expliquen tranquil·lament les seues experiències i impressions, i a partir d'ací encetar un debat-reflexió col·lectiu. Per tal de fer l'intercanvi d'idees més àgil adjuntem un .doc amb un possible guió a seguir.

ESQUEMA DE LA COMUNICACIÓ D'ÀMBITS

1.-Experiència de programació i desenvolupament

*És la primera vegada; *És la segona participació; *Més de tres vegades

2.-Relació prèvia amb altres departaments.

Heu fet alguna experiència interdisciplinària?

Si heu fet alguna eixida, activitat extraescolar, lectures compartides... Indicar els departaments amb els que heu treballat.

3.-Penses que la relació més adient és...

*Amb Llengua i Literatura

*Amb ciències de la naturalesa

*Amb altres matèries. Indicar noms de departaments.

4.-Heu fet co-docència o és a soles un professor/a a classe?

5.-Avantatges i obstacles al treball d'àmbits

6.-Què podem fer de forma cooperativa dins de Gea-Clio.

1.-Informació prèvia.

Xosé M. exposa les idees bàsiques per Re-Pensar la Geografia Història de gener de 2022. Està pensat pels dies 27/28 de gener: dijous/divendres. Haurà una conferència inaugural del professor Francisco García, del Grup IRES, de Sevilla. Després ponències i comunicacions. L'eix del congrés és "el professorat com centre de la innovació escolar en didàctica de les ciències socials". S'anima a conformar grups de treball entre persones del sistema escolar i universitari per poder relacionar recerca i innovació. Ja sabem que Carlos Fuster, Sara i Xosé M. tenen intenció de presentar una comunicació sobre àmbits, també Néstor i Carlos Fuertes, igualment Vicent Peris, Diego, Santos, David, Arnaldo i Benito tenen intenció de conformar equips de treball per participar.

Després parla del projecte BEST, que està recolzat per la Fundació CIVES. Explica com es pot participar en la difusió del projecte intercultural i anima a contactar amb la fundació CIVES. Recomana escriure a l'adreça que apareix al correu que va re-enviar per poder informar-se i obtenir els beneficis de treballar en xarxa.

2.- A continuació debat sobre àmbits. Un debat molt viu on han participat totes les persones que estaven a la sala. Es va parlar de:

ADMINISTRACIÓ: Els problemes de la precipitació, falta de preparació i obligatorietat sobre l'ensenyament per àmbits. Resolució 29 de maig de 2020
https://dogv.gva.es/datos/2020/06/03/pdf/2020_4035.pdf

Ací tenim un xicotet debat entre nosaltres, perquè nosaltres podem criticar, però sembla difícil modificar les rutines i, sobretot, que des de 2011, al menys, ja teníem la possibilitat de treballar en àmbits: mireu Ordre 46/2011 i l'experiència del institut La Font és la millor evidència del que parlem.

Ordre que regula l'agrupació en àmbits en ESO: 46/2011, de 8 de juny.
https://dogv.gva.es/portal/ficha_disposicion_pc.jsp?sig=007408/2011&L=1

En qualsevol cas cal fer una crítica a la falta de formació en aquests àmbits. Jorge Saiz assenyala que la torpor de l'Administració en el procés d'implantació dels àmbits ha portat a una divisió innecessària en molts claustres. Paula Jardón abunda en la qüestió indicant que potser determinat professorat s'ha aprofitat d'aquesta torpor i està disfressant de pedagogia una qüestió purament laboral (no voler treballar en equip, etc).

Carlos Fuertes comenta la flagrant contradicció en que incorre l'Administració al implantar àmbits en Secundària quan encara en Primària es treballa per assignatures clarament compartimentades.

CENTRE: Hem vist les diferències que existeixen pel funcionament dels àmbits quan un professor/a treballa a un centre amb un projecte educatiu que facilita l'autonomia i iniciativa dels docents i altres que assignen els àmbits a persones interines o que no organitzen un projecte cooperatiu entre el professorat, tot i disposant d'hores per reunió de coordinació. Un exemple positiu és el col·legi El Carme, que es van reunir els dimarts per la vesprada, o La Font de Sant Lluís, que realitza setmanalment reunions Inter-departamentals.

Es va parlar de la falta de co-docència en alguns centres i es va contrastar les experiències d'algunes persones que havien passat per les dues situacions. Sembla que no està clara la definició d'aquesta co-docència. Sembla que l'element estratègic és el projecte de centre.

Es constata que allà on els equips directius s'han "rentat les mans" i s'han limitat estrictament a transmetre les ordres rebudes des de Conselleria, les coses no han funcionat com hauria sigut d'esperar.

PROFESSORAT: De les diverses intervencions es pot concloure que als centres a on el professorat implicat ha format equips de treball, els àmbits han funcionat, fins i tot el primer any. En aquest sentit l'experiència (explicada i) viscuda en dos anys successius per Sara Fita resulta molt reveladora: un primer any, docents no definitius però formant equip obtenen un resultat que caldria qualificar com a mínim d'èxit moderat; un segon any, docents definitius però sense conformar en cap moment un equip de treball, de moment estan recollint un fruit diguem-ne que poc satisfactori. En aquest sentit, María assenyala com al projecte dut a terme a l'IES Font de Sant Lluís l'estabilitat de la plantilla ha sigut fonamental.

X M Souto assenyala que cal parlar de què podem fer per saber treballar en equip. Més enllà d'Àmbits/No àmbits es tracta de conèixer estratègies per treballar en equip. Cal parlar de l'autonomia del professorat per interpretar la normativa legal. Fa referència a la reunió del passat estiu (mireu l'annex). El resum del debat ha sigut treball de Maria Blay, publicat en la revista Aula de Secundària (annexat. Enhorabona Maria).

<https://www.grao.com/es/producto/los-ambitos-a-debate-as044142305>

ALUMNAT: Les intervencions indiquen que no es va registrar cap problema rellevant respecte al coneixement i comportament de l'alumnat. En tot cas ja dirà la recerca que està fent Vicent. Sembla que la presència de dues persones docents a l'aula pot afavorir el control del comportament dels xics/xiques (d'això no es va parlar pràcticament res; tema a revisar). Andreu assenyala com amb els àmbits l'acció tutorial es potencia moltíssim.

FAMILIES: Tampoc ha hagut problemes amb les famílies. Encara més, les opinions que hem escoltat parlem d'una posició favorable, per exemple el que va informar Andreu.

GEA-CLIO Ací es van produir diferents intervencions sobre el paper de Gea Clio per organitzar materials curriculars i fer formació. Caldria posar en marxa algunes iniciatives:

- 1.-Obrir una carpeta per intercanviar experiències: programacions, seqüència d'activitats, avaluacions, materials curriculars...
- 2.-Crear un esquema de curs de formació.

2.1. Antecedents curriculars legislatius i models d'organització de centre.

2.2. Antecedents acadèmics: les propostes interdisciplinàries a la LOGSE. Els àmbits al PDC i PQPI.

2.3. Els models de comunicació escrita i oral. Metodologies de Llengua i Literatura. Els models d'aprenentatge a les ciències socials, geografia i història. El diàleg dins de la dialèctica subjectivitat/institucionalització del sistema escolar. Anàlisi de casos de centres i seminaris.

2.4. Experiències d'àmbits per part de les persones de Gea-Clío.

Totes i tots coincidim en que és necessari començar ja a avaluar els resultats de l'experiència dels àmbits, i fer-ho a diferents nivells.

Sense temps per a més, sent les 20:30 de la vesprada donem per finalitzada la reunió.

ANNEX

Debat entorn als Àmbits de 1er ESO del 4 a l'11 de juny de 2021

Context. L'agrupació Capgirem l'ESO comparteix amb el Grup Gea-Clío un document sobre els àmbits. En ell es fa un resum de la situació de l'educació secundària, resultats acadèmics actuals, metodologia s. XX, objectius dels centres que ja s'organitzen per àmbits – factible des de 2011- i rebut i critica el moviment contrari als àmbits que s'ha generat entre el professorat a partir de la resolució de 19/6/2020.

Aquest document aixeca un debat on els diferents membres de Gea-Clío aporten reflexions, arguments i experiències entorn al tema. Les diferents aportacions s'han agrupat en tres aspectes:

Sentit general del grup (aspectes positius),

Entrebancs (dificultats que s'observen en la seua aplicació),

Aspectes a millorar (especialment per l'administració).

Participants (per ordre de participació en el debat per mail, en total 34 mails, de 21 persones).

Vicent Peris, Diego García, Enric Ramiro, Benito Campo, X. M. Souto, Arnaldo Mira, Sara Fita, Josep Císcar, Juan Garcia-Rubio, Maria Blay, Andreu Romero, Juanvi Morales, José Garcelán, Marta Soriano, Isabel Henarejos, Carmen Ballester, Néstor Banderas, Jorge Sáiz, Maria Martínez, J. Carlos Colomer, Marta Soriano

Sentit general del grup

- En el context de l'absentisme i fracàs escolar, els àmbits es consideren, per molts estudis realitzats en perifèries escolars, una alternativa que permet l'aprenentatge de l'alumnat i l'obtenció de bons resultats.
- Ha permès la implicació i col·laboració de molts companys del grup Gea Clío, dedicant hores, esforç i il·lusió i fins i tot alguns han elaborat materials didàctics pels seus centres, amb la coordinació de les matèries implicades.
- Millora la gestió del temps en l'aula i facilita la realització de tasques.
- Una oportunitat per investigar, innovar i utilitzar metodologies menys tradicionals.
- Permet construir bons àmbits, tenint en compte la fonamentació teòrica-pràctica i la didàctica de les disciplines que conformen l'àmbit.
- Enriquiment personal i professional del professorat que imparteix àmbits.
- Permet treballar millor per Competències.
- Enriqueix l'aprenentatge de l'alumnat.
- Millora l'ambient de classe i els resultats.

Entrebancs

- Dificultat per formar equips docents als centres per reticències del professorat.
- Falta comprensió de la resolució per part del professorat de secundària especialitzat (grau + màster + oposicions).
- La pròpia estructura per matèries del currículum dificulta el disseny dels àmbits.
- Falta de recolzament del professorat, no afectat per la impartició dels àmbits, i dels claustres.
- Les rutines i inèrcies del professorat poc acostumat a treballar en equip.
- Inexistència de materials elaborats i dificultat per elaborar-los per falta de coneixements, formació, temps, recursos...
- Rutines de l'alumnat acostumat a treballar per matèries.

Aspectes a millorar

- S'ha trobat a faltar acompanyament i formació per l'aplicació dels àmbits, així com la seua inclusió en l'horari escolar, flexibilitat horària per agrupar les classes i dotació de recursos materials i humans (codocència).
- S'ha trobat a faltar la implicació dels departaments afectats i del professorat definitiu, recaient els àmbits, molt sovint entre el professorat interí i nouvingut als centres.

- Falta de previsió i planificació d'actuacions als centres per part de l'administració, inclòs l'avaluació, que ha donat lloc a molt diverses respostes (nota mitjana).
- Caldria fer una valoració dels àmbits pel professorat, que ha participat i familiars i compartir les seues impressions.
- S'ha trobat a faltar directrius clares per part de l'administració educativa com per exemple sobre com qualificar, i coherència legislativa entre els diferents elements del currículum (competències, estàndards, criteris d'avaluació) de les disciplines implicades.
- Caldria buscar una major integració dels continguts de les diferents matèries en l'àmbit, ja que en alguns casos ha sigut més formal que real.
- Implantar els àmbits en EP (Educació Primària), ja que l'alumnat arriba a l'ESO amb una rutina escolar de matèries i té dificultats per entendre la dinàmica dels àmbits.
- Tenir en compte criteris pedagògics a l'hora d'assignar els àmbits al professorat i no només horaris i plantilles.